

Katowice, dnia 3 kwietnia 2024 r.

INFORMACJA Nr 11s/2022/EW

w sprawie wypadku śmiertelnego, zaistniałego w dniu 17.11.2022 r. około godziny 11⁰⁰ w Odkrywkowym Zakładzie Górniczym „RASZĄG” w miejscowości Botowo, gmina Biskupiec, powiat olsztyński, województwo warmińsko - mazurskie, należącym do Przedsiębiorcy Zakłady Produkcji Kruszyw Rupińscy Spółka jawna, zs. ul. Przemysłowa 28, 18-305 Szumowo, któremu uległ pracownik własny, lat 55, zatrudniony na stanowisku operator maszyn i urządzeń górniczych i budowlanych, pracujący w górnictwie od około 8 lat.

Wypadek miał miejsce około 30 m za południowymi granicami Zakładu Górniczego „RASZĄG”, będącymi jednocześnie w tym rejonie granicami obszaru górniczego „RASZĄG - pole AB/1” - w pobliżu punktów o nr 34 i 35 jego załamania.

Ruch Zakładu Górniczego „RASZĄG” prowadzony jest na dwie zmiany robocze: dzienną od 6⁰⁰ do 18⁰⁰ oraz nocną od 18⁰⁰ do 6⁰⁰. W dniu 17.11.2022 r. od godziny 6⁰⁰ ruch prowadzony był przez pisemnie wyznaczoną przez kierownika ruchu zakładu górniczego osobę średniego dozoru ruchu, której podlegały trzy osoby dozoru ruchu. Tego dnia na zmianie rannej pracowało 11 pracowników. O godzinie 6⁰⁰ prowadzący zmianę wydał ustne polecenia podległym osobom dozoru i pracownikom dotyczące robót zaplanowanych na ten dzień. Prace polegać miały na kontynuacji wydobywania kruszywa na jednej z dwóch ścian eksploatacyjnych, załadunku wydobytego kruszywa na koszt zasypowy linii przeróbki nr 2, przeróbce wydobytej kopaliny na zakładzie przeróbczym oraz przygotowaniu zakładu przeróbczego do okresu zimowego. W związku z tym, że operator ładowarki nocnej zmiany zgłosił wypiętrzającą się od spągu około 2 - 3 m warstwę gliny w tym rejonie, kierujący dzienną zmianą zadysponował operatora podsiębiernej hydraulicznej koparki na podwoziu gąsienicowym KOMATSU PC-490LC w celu wykonania półki umożliwiającej operatorowi ładowarki ominięcie warstwy gliny i prowadzenie dalszej eksploatacji ściany. Eksploatacja i załadunek na koszt zasypowy linii nr 2 prowadzona była przy użyciu ładowarki kołowej VOLVO L 180H jednym suchym piętnem wydobywczym o wysokości ściany około 13 - 17 m na tzw. „osuw”. Roboty w tym rejonie, tj. w granicach nowego złoża „Botowo VIII” nie będącego w granicach Zakładu Górniczego „RASZĄG” prowadzone były od około dwóch tygodni. Roboty te nieuwjęte były w obowiązującym Planie ruchu Zakładu Górniczego. Operator ładowarki kołowej VOLVO rozpoczął eksploatację i załadunek na koszt linii nr 2 około godziny 6⁰⁰, natomiast operator koparki KOMATSU na przodek dojechał około godziny ósmej. Następnie na miejsce przyjechał kierujący zmianą wraz z osobą dozoru ruchu. Po wspólnej, z operatorem koparki, ocenie ściany eksploatacyjnej osoby dozoru ruchu poleciły operatorowi kontynuowanie prac. Operator koparki przemieścił maszynę o około 50 m dalej od kosza zasypowego w kierunku wschodnim i zaczął wykonywanie półki (najazdu). W tym czasie doszło do osunięcia się ściany eksploatacyjnej. Brak koparki na przodku i skutki osuwiska pierwszy spostrzegł około godziny 11⁰⁰ pracujący w odległości około 80 m operator ładowarki VOLVO. Zauważywszy jedną z gąsienic wystającą ponad powstałe osuwisko niezwłocznie zaczął wzywać pomoc przez radio CB,

informując o fakcie przysypania koparki wraz z operatorem. Na miejsce zdarzenia zaczęli przyjeżdżać inni pracownicy i osoby dozoru. Osoba dozoru ruchu poinformowała telefonicznie kierownika ruchu zakładu górniczego o zaistniałym wypadku, który niezwłocznie przybył na miejsce wypadku. Stwierdzono, że koparka jest w pozycji odwróconej, tj. „gąsienicami do góry - kabiną w dół”. Służby ratunkowe zostały wezwane przez jedną z osób dozoru ruchu o godzinie 11¹⁶. Do odkopania kabiny operatora z uwięzionym wewnątrz operatorem została użyta hydrauliczna koparka gąsienicowa typu „long” oraz łopaty. Pierwsza na miejsce zdarzenia przybyła Straż Pożarna, która przejęła prowadzenie akcji ratowniczej. Poszkodowanego wydobyto z zasypanej piaskiem kabiny, a obecni na miejscu ratownicy rozpoczęli akcję resuscytacyjną zakończoną niepowodzeniem.

Bezpośrednią przyczyną wypadku było naruszenie równowagi górotworu o nieznaną przyczynę, powstałą z związku z prowadzonymi robotami z prowadzonymi robotami górniczymi, wskutek której doszło do osunięcia się mas ziemnych, które pod naporem spowodowały przesunięcie, odwrócenie podwoziem do góry i zasypanie nadwozia koparki wraz ze znajdującym się w kabinie operatorem.

Do wypadku mogło przyczynić się:

- niedostosowanie parametrów ściany roboczej na froncie eksploatacyjnym do warunków geologiczno-górniczych występowania złoża,
- poprowadzenie trasy wywozu mas nadkładowych usuniętych sponad złoża przez przedpole frontu roboczego wskutek czego przejeżdżające maszyny technologiczne mogły spowodować drgania dynamiczne w caliznie i doprowadzić do rozluźnienia w niej mas złożowych,
- organizacja pracy w ZG „RASZĄG”.

W związku z zaistniałym wypadkiem Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Warszawie wstrzymał ruch Zakładu Górniczego „RASZĄG”, w części dotyczącej prowadzenia robót górniczych i innych robót, w granicach Zakładu Górniczego oraz poza nimi, w rejonie powstałego osuwiska ściany eksploatacyjnej zlokalizowanej między punktami 33, 34 i 35 załamania obszaru górniczego „RASZĄG - POLE AB/1”, do czasu:

- uregulowania w trybie zatwierdzenia planu ruchu zakładu górniczego włączenia obszaru i terenu górniczego „BOTOWO VIII” w granice tego Zakładu Górniczego,
- określenia parametrów geotechnicznych w aspekcie stateczności skarp eksploatacyjnych na zasadach określonych przez Kierownika ruchu zakładu górniczego ustalenia przez Kierownika ruchu zakładu górniczego zasad kontroli stanu osuwiska,
- określenia przez Kierownika ruchu zakładu górniczego zasad bezpiecznego prowadzenia robót w warunkach zagrożenia osuwiskowego,
- usunięcia skutków osuwiska.

Informację opracowano na podstawie danych z OUG w Warszawie.

1,5 m od krawędzi stopnia o wysokości powyżej 1 m, bez zastosowania środków ochrony indywidualnej zabezpieczających przed upadkiem z wysokości.

W związku z wypadkiem śmiertelnym Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego we Wrocławiu wstrzymał ruch zakładu górniczego „Kostrza-Kamieniołom 49A” w części dotyczącej prowadzenia robót górniczych związanych z podziałem górotworu na bloki przy północnym ociosie wyrobiska wgłębnego, do czasu:

- a. usunięcia skutków opadu skały o wymiarach około 1,50 m x 0,85 m x 3,80 m (w klin) odspojonej z ławy skalnej poziomu +250 m i przemieszczonej na poziom +248 m przodka nr F-V na zasadach ustalonych przez kierownika ruchu zakładu górniczego;
- b. ustalenia przez kierownika ruchu zakładu górniczego technologii prowadzenia robót górniczych w przodkach podczas podziału i wyrównywania ław skalnych ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego sposobu prowadzenia podziału ław skalnych w odstrzelonych przodkach w zaistniałych warunkach górniczo-geologicznych związanych z występowaniem zwietrzelin, spękań i podzielności pionowej i poziomej górotworu oraz przemieszczania się poziomego, od calizny do wyrobiska, ław skalnych wzdłuż poziomych podzielności, w tym po wykonaniu odstrzałów;
- c. przeszkolenia załogi zakładu górniczego z zasad bezpiecznego prowadzenia robót górniczych w zaistniałych warunkach górniczo-geologicznych, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego sposobu prowadzenia podziału ław skalnych.

Ponadto Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego we Wrocławiu nakazał wyznaczyć bezpieczne i funkcjonalne przejście dla załogi na powierzchni przy żurawiu stacjonarnym SDK 10, zlokalizowanym przy północno-wschodniej krawędzi wyrobiska wgłębnego, poprowadzone przy podporze żurawia przy krawędzi wyrobiska w warunkach występowania różnych poziomów podłoża w związku z występowaniem na trasie przejścia fundamentu i podpory żurawia oraz doprowadzić schody z powierzchni do wyrobiska, zlokalizowane przy wschodniej krawędzi wyrobiska do stanu bezpiecznego i funkcjonalnego, w związku z połamanym ostatnim stopniem schodów w wyrobisku.

Informację opracowano na podstawie danych z OUG we Wrocławiu.